

4. kolokvij iz verjetnosti in statistike

Matematika – UNI-BOL

3. junij 2010

1. Statistična spremenljivka X je porazdeljena po Poissonu $P(\lambda)$. Na voljo imamo eno samo opažanje.
  - a) Poiščite transformacijo, ki pri cenilki po metodi največjega verjetja stabilizira disperzijo.
  - b) Opazimo $X = 100$. Na podlagi prejšnje točke poiščite približni interval zaupanja za λ pri stopnji tveganja $\alpha = 0.05$.

2. Statistična spremenljivka X je porazdeljena normalno $N(\mu, \sigma)$, kjer nobenega od parametrov ne poznamo. Opazimo naslednji vzorec:

27.0, 18.8, 18.7, 21.2, 16.9, 19.4, 16.9, 20.5, 17.9, 19.8.

(kjer privzamemo, da so vse enote vzorca neodvisne in porazdeljene tako kot X). Poiščite interval zaupanja za μ pri stopnji tveganja $\alpha = 0.01$.

3. Življenjska doba originalne žarnice je porazdeljena eksponentno s pričakovano vrednostjo 500 ur, življenjska doba ponaredek pa je porazdeljena eksponentno s pričakovano vrednostjo 100 ur. Na podlagi opažene življenjske dobe ene žarnice testiramo ničelno hipotezo, da je originalna, proti alternativni hipotezi, da je ponaredek. Konstruirajte najmočnejši test pri stopnji značilnosti $\alpha = 0.05$. Kolikšna je njegova moč?
4. Statistična spremenljivka je porazdeljena normalno $N(\mu, \sigma)$. Na voljo imamo vzorec $X_1, X_2, \dots, X_n$, kjer so vse spremenljivke v vzorcu neodvisne in imajo predpisano porazdelitev.

Opazimo $n = 100$, $\sum_{i=1}^n X_i = 37$, $\sum_{i=1}^n X_i^2 = 75$. Pri stopnji značilnosti $\alpha = 0.01$ na podlagi razmerja verjetij testirajte hipotezo, da je $\mu = \sigma^2$, proti alternativni hipotezi, da to ni res. Pomagajte si z aproksimacijo porazdelitve ustrezne statistike s porazdelitvijo hi kvadrat.